

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. spalio 5 d.
(OR. en)

13223/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0323 (NLE)

ENER 488
ATO 72
POLCOM 128
FDI 13

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. spalio 5 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretoriatui
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 522 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS SPRENDIMO dėl pozicijos, kurios Euratomo vardu turi būti laikomasi 33-iajame Energetikos chartijos konferencijos posėdyje

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 522 final.

Pridedama: COM(2022) 522 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 10 05
COM(2022) 522 final

2022/0323 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

**dėl pozicijos, kurios Euratomo vardu turi būti laikomasi 33-iajame Energetikos
chartijos konferencijos posėdyje**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatoma pozicija, kurios, kiek tai susiję su klausimais, patenkančiais į Euratomo sutarties taikymo sritį, Europos atominės energijos bendrijos (toliau – Euratomas) vardu turi būti laikomasi 33-iajame Energetikos chartijos konferencijos posėdyje, dėl numatomo siūlomų Energetikos chartijos sutarties pakeitimų priėmimo (CC 760) ir dėl i) siūlomų Energetikos chartijos sutarties priedų pakeitimų patvirtinimo (CC 761), ii) siūlomų susitarimų, pareiškimų ir sprendimų pakeitimų patvirtinimo (CC 762) ir iii) sprendimo dėl Energetikos chartijos sutarties ir jos priedų pakeitimų įsigaliojimo ir laikino taikymo patvirtinimo (CC 763). Energetikos chartijos sutarties pakeitimus priimti ir kitus nurodytus dalykus patvirtinti Energetikos chartijos konferencija turi vienu metu.

Energetikos chartijos sutartis

Energetikos chartijos sutartis yra 1994 m. pasirašytas ir 1998 m. įsigaliojęs daugiašalis energetikos sektoriui skirtas prekybos ir investicijų susitarimas. Energetikos chartijos sutartis apima nuostatas dėl investicijų apsaugos, prekybos energijos ištekliais bei energetikos produktais ir jų tranzito ir ginčų sprendimo tvarkos. Energetikos chartijos sutartimi taip pat nustatoma tarptautinio 54 susitariančiųjų šalių bendradarbiavimo energetikos srityje sistema. Europos Sąjunga yra viena iš Energetikos chartijos sutarties šalių, kaip ir Euratomas¹, 26 ES valstybės narės², Japonija, Šveicarija, Turkija ir dauguma Vakarų Balkanų ir buvusios SSRS šalių, išskyrus Rusiją³ ir Baltarusiją⁴.

Energetikos chartijos konferencija

Energetikos chartijos konferencija yra Energetikos chartijos sutartimi įsteigtas Energetikos chartijos proceso valdymo ir sprendimų priėmimo organas. Visos Energetikos chartijos sutartį pasirašiusios arba prie jos prisijungusios valstybės arba regioninės ekonominės integracijos organizacijos (kaip antai ES ir Euratomas) yra narės konferencijos, kuri reguliariai renkasi, kad aptartų klausimus, susijusius su šią sutartį pasirašiusių šalių bendradarbiavimu energetikos srityje, apžvelgtų, kaip įgyvendinamos šios sutarties ir Protokolo dėl energijos efektyvumo ir su tuo susijusių aplinkosaugos aspektų nuostatos, ir apsvarstytų galimas naujas priemones ir bendrą veiklą pagal Energetikos chartijos sistemą. Visų pirma Energetikos chartijos konferencija priima Energetikos chartijos sutarties pakeitimų tekstą ir tvirtina šios sutarties priedų (techninius) pakeitimus. Vykstant balsavimui dėl siūlomų Energetikos chartijos sutarties teksto pakeitimų, Energetikos chartijos konferencija juos priima, jei dalyvaujančios ir balsuojančios susitariančiosios šalys jiems pritaria vienbalsiai. ES ir Euratomo turimų balsų skaičius yra lygus kiekvieno jų valstybių narių, kurios yra Energetikos chartijos sutarties susitariančiosios šalys, skaičiui su sąlyga, kad ES ir Euratomas nesinaudoja savo balsavimo teise, jei savo balsavimo teise naudojami jų valstybės narės, ir atvirkščiai.

¹ 1997 m. rugsėjo 23 d. Tarybos ir Komisijos sprendimas 98/181/EB, EAPB, Euratomas dėl Europos Bendrijų Energetikos chartijos sutarties ir Energetikos chartijos protokolo dėl energijos efektyvumo ir su tuo susijusių aplinkosaugos aspektų sudarymo (OL L 69, 1998 3 9, p. 1–116).

² Visos, išskyrus Italiją – ji 2015 m. vienašališkai pasitraukė.

³ Per 2022 m. birželio 24 d. įvykusį neeilinį Energetikos chartijos konferencijos posėdį buvo panaikintas Rusijos Federacijai suteiktas stebėtojos statusas.

⁴ Per 2022 m. birželio 24 d. įvykusį neeilinį Energetikos chartijos konferencijos posėdį buvo panaikintas Baltarusijai suteiktas stebėtojos statusas ir nutrauktas laikinas Energetikos chartijos sutarties taikymas Baltarusijoje.

Energetikos chartijos konferencijos turimi priimti sprendimai

2022 m. lapkričio 22 d. įvyksiančiame 33-iajame posėdyje Energetikos chartijos konferencija turi priimti keturis su Energetikos chartijos sutarties atnaujinimu susijusius sprendimus. Šių vienu metu priimsimų sprendimų tikslai yra:

- priimti siūlomus Energetikos chartijos sutarties teksto pakeitimus (CC 760);
- patvirtinti siūlomus Energetikos chartijos sutarties priedų pakeitimus (CC 761);
- patvirtinti siūlomus susitarimų, pareiškimų ir sprendimų pakeitimus (CC 762);
- patvirtinti sprendimą dėl Energetikos chartijos sutarties teksto ir jos priedų pakeitimų įsigaliojimo ir laikino taikymo (CC 763).

Nuo XX a. paskutinio dešimtmečio Energetikos chartijos sutartis iš esmės neatnaujinta, todėl yra gerokai pasenusi. Be to, ji – viena iš investicijų sutarčių, dėl kurių pasaulyje iškeliama daugiausia bylų – jose ieškinius investuotojai pateikia daugiausia ES valstybėms narėms, o patys dažniausiai būna įsisteigę kitoje ES šalyje. Todėl 2018 m. lapkričio mėn. buvo pradėtas atnaujinimo procesas. Iš pradžių Energetikos chartijos konferencija patvirtino nagrinėtinų klausimų, daugiausia susijusių su investicijų apsaugos nuostatomis, sąrašą. Tada ES pasiūlė, siekiant suderinti Energetikos chartijos sutartį su Paryžiaus susitarimu, panaikinti investicijų į iškastinį kurą apsaugą.

2019 m. liepos mėn. – 2022 m. birželio mėn. įvykus 15-ai daugiašalių derybų raundų, 2022 m. birželio 24 d. Briuselyje surengtame neeiliniame Energetikos chartijos konferencijos posėdyje buvo pasiektas derybas užbaigiantis pritarimas iš esmės. Tada iki rugpjūčio mėn. vidurio buvo atliekama teisinė persvarstyto Energetikos chartijos sutarties ir jos priedų teksto peržiūra. 2022 m. rugpjūčio 19 d. visoms susitariančiosioms šalims, įskaitant ES, Euratomą ir visas Energetikos chartijos sutarties susitariančiosiomis šalimis esančias ES valstybes nares, buvo pateikti galutiniai persvarstytus tekstus apimantys sprendimų (CC 760, CC 761, CC 762 ir CC 763) projektai.

Su Energetikos chartijos sutarties atnaujinimu susiję sprendimai 2022 m. lapkričio 22 d. įvyksiančiame 33-iajame Energetikos chartijos konferencijos posėdyje bus priimti, jei jiems bus pritarta vienbalsiai. Jei balsavimas bus sėkmingas, t. y. jei nė viena susitariančioji šalis nepareikš prieštaravimo, sprendimai dėl Energetikos chartijos sutarties atnaujinimo bus laikomi priimtais Energetikos chartijos konferencijos. Tokiu atveju bus pradėti tolesni procesai, susiję su įvairių reformų rinkinio elementų ratifikavimu, laikinu taikymu ir galiausiai įsigaliojimu.

Energetikos chartijos sutarties pakeitimų ir kitų atnaujinamųjų elementų laikiną taikymą reglamentuos sprendimas dėl Energetikos chartijos sutarties teksto ir jos priedų pakeitimų įsigaliojimo ir laikino taikymo (CC 763). Pagal šį sprendimą atnaujinamuosius elementus visos susitariančiosios šalys automatiškai laikinai taikys nuo 2023 m. rugpjūčio 15 d. Tačiau bet kuri susitariančioji šalis galės iki 2023 m. vasario 23 d. pateikti depozitarui (Portugalijai) pareiškimą, kad ji negali priimti įsipareigojimo laikinai taikyti Energetikos chartijos sutarties pakeitimus, taigi turės galimybę atsisakyti juos laikinai taikyti. Energetikos chartijos sutarties sekretoriatas tokius pareiškimus skelbs viešai. Tokį pareiškimą pateikusi susitariančioji šalis galės bet kuriuo metu jį atsiimti, taigi turės galimybę atnaujinamuosius Energetikos chartijos sutarties elementus pradėti laikinai taikyti vėliau.

Šiuo sprendimu pagal Euratomo sutarties 101 straipsnį pasiūlymu siekiama nustatyti poziciją, kurios, kiek tai susiję su klausimais, patenkančiais į Euratomo sutarties taikymo sritį,

Euratomo vardu turi būti laikomasi 33-iajame Energetikos chartijos konferencijos posėdyje, dėl pirmiau aprašytų sprendimų (CC 760, CC 761, CC 762 ir CC 763).

Kartu Komisija siūlo priimti Europos Sąjungos, Euratomo ir valstybių narių sudarytiną Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 31 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytą vėlesnį susitarimą dėl Energetikos chartijos sutarties aiškinimo. Tame susitarime visų pirma turėtų būti patvirtinta, kad Energetikos chartijos sutartis niekada nebuvo, nėra ir nebus taikoma ES viduje, kad Energetikos chartijos sutartis negali būti ES vidaus arbitražo procedūrų pagrindas ir kad laikino galiojimo sąlyga netaikoma ES viduje. Jame taip pat turėtų būti nustatyti valstybių narių įsipareigojimai, vykdytini tuo atveju, jei jos dalyvauja arbitražo procedūroje pagal prašymą, grindžiamą Energetikos chartijos sutarties 26 straipsniu.

ES nuosekliai aiškina, kad Energetikos chartijos sutartis netaikoma valstybės narės ir kitos valstybės narės investuotojo ginčams dėl pastarojo investicijos pirmojoje valstybėje narėje. Toks aiškinimas buvo konkrečiai patvirtintas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) sprendimu *Komstroy*⁵. Tačiau arbitražo teismai nuolat laikėsi ir tebesilaiko nuomonės, kad ESTT sprendimai jiems nėra privalomi. Siekiant užtikrinti, kad arbitražo teismai nebepriimtų jurisdikcijos tokiuose ginčiuose, būtina aiškiai ir nedviprasmiškai pakartoti autentišką Energetikos chartijos sutarties aiškinimą. Geriausias būdas tai padaryti yra sudaryti Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 31 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytą susitarimą.

Nors tuo susitarimu ES ir jos valstybių narių aiškinimas bus susistemintas atskiroje sutartyje (tai įmanoma dėl dvišalio įsipareigojimų pobūdžio), į patį atnaujintos Energetikos chartijos sutarties tekstą taip pat bus įtraukta siekiu padidinti tikrumą grindžiama nuostata, įtvirtinanti visų susitariančiųjų šalių sutarimą, kad Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnis netaikomas ES viduje. Abu šie elementai padės užtikrinti reikiamą teisinį tikrumą ir taip pašalinti dviprasmiškumą ir esamą ar būsimą riziką, susijusius su ES vidaus arbitražu pagal Energetikos chartijos sutartį.

Pozicija, kurios turi būti laikomasi Euratomo vardu

Komisija siūlo 2022 m. lapkričio 22 d. įvyksiančiame 33-iajame Energetikos chartijos konferencijos posėdyje, kiek tai susiję su klausimais, patenkančiais į Euratomo sutarties taikymo sritį, Euratomo vardu laikytis tolesniuose keturiuose skirsniuose aprašytų pozicijų.

Pozicija dėl siūlomų Energetikos chartijos sutarties teksto pakeitimų priėmimo (CC 760)

Siūlomų Energetikos chartijos sutarties teksto (CC 760) pakeitimų tikslas yra esminiai patobulinimai, padėsiantys veiksmingai suderinti šią sutartį su šiuolaikiniais investicijų apsaugos standartais ir pozicijomis, kurių ES laikosi kituose forumuose (pavyzdžiui, UNCITRAL⁶). Šiais pakeitimais Energetikos chartijos sutartis taip pat bus suderinta su neseniai sudarytuose laisvosios prekybos ir investicijų susitarimuose įtvirtintu ES požiūriu į investicijų apsaugą ir su ES energetikos ir klimato srities tikslais, be kita ko, nustatytaisiais Paryžiaus susitarimu.

Visų pirma iš dalies pakeistoje Energetikos chartijos sutartyje:

- **išdėstomos naujos su šiuolaikiniais standartais ir ES pozicijomis susijusios investicijų apsaugos nuostatos**, kuriomis dar kartą patvirtinama susitariančiųjų šalių teisė imtis priemonių teisėtiems politikos tikslams, įskaitant kovą su klimato kaita, pasiekti (**teisė reguliuoti**). Bus užtikrinama tik tikrų ekonominių interesų turinčių

⁵ 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimas C-741/19 *Moldovos Respublika prieš „Komstroy LLC“*.

⁶ Jungtinių Tautų Tarptautinės prekybos teisės komisijoje.

investuotojų apsauga, o tik formaliai egzistuojančioms įmonėms⁷ apsauga teikiama nebus;

- **išdėstomos naujos ginčų sprendimo nuostatos**, kuriomis užtikrinama susitariančiųjų šalių apsauga nuo nepagrįstų ieškinių, teismo išlaidų apmokėjimas ir aukštas proceso skaidrumo lygis;
- **išdėstomos naujos darnaus vystymosi nuostatos**, visų pirma susijusios su klimato kaita, perėjimu prie švarios energijos ir Paryžiaus susitarimu; jomis į Energetikos chartijos sutartį veiksmingai įtraukiami Paryžiaus susitarimu prisiimti įsipareigojimai ir nustatomas veiksmingas neatitikties atveju taikytinas mechanizmas – to dar nėra pavykę padaryti jokioje kitoje daugiašalėje investicijų sutartyje;
- ES taip pat užsitikrino regioninės ekonominės integracijos organizacijoms (kaip antai ES) skirtas nuostatas, kuriomis aiškiai patvirtinama, kad, vadovaujantis ES Teisingumo Teismo praktika⁸, **negalima pagal Energetikos chartijos sutartį arbitraže nagrinėti ieškinių, susijusių su ES vidaus investicijomis**⁹;
- **daug aiškiau išdėstomos su tranzitu susijusios nuostatos**, kad būtų atsižvelgta į reikalavimus, susijusius su trečiųjų šalių prieigos prie integruotų energijos rinkų (tokių kaip rinka ES) teisėmis, nenustatant naujų įpareigojimų ES¹⁰;
- **atnaujinta termino „ekonominė veikla energetikos sektoriuje“ apibrėžtis** – kartu su priedų EM (EM I), EQ (EQ I) ir NI pakeitimais (žr. antrą skirsnį) tai suteikia ES galimybę investicijų apsaugą savo teritorijoje suderinti su savo energetikos ir klimato srities tikslais.

Energetikos chartijos sutarties teksto pakeitimų priėmimas iš principo neturi teisinės galios. Pagal tarptautinę teisę jis prilygsta ne sutarto teksto pasirašymui, o jo parafavimui.

Todėl Komisijos siūloma pozicija, kurios, kiek tai susiję su klausimais, patenkančiais į Euratomo sutarties taikymo sritį, Euratomo vardu turi būti laikomasi Energetikos chartijos konferencijos posėdyje, yra **pritarti** siūlomų Energetikos chartijos sutarties pakeitimų priėmimui (CC 760).

Pozicija dėl siūlomų priedų pakeitimų patvirtinimo (CC 761)

Energetikos chartijos sutarties 34 straipsnio 3 dalies m punkte numatyta supaprastinta procedūra, suteikianti Konferencijai galimybę priimti sutarties priedų pakeitimus. Siūlomais Energetikos chartijos sutarties priedų pakeitimais (CC 761) iš esmės keičiama dabartinė sutartis – **NI priede** nustatomi **tam tikri energijos ištekliai, energetikos produktai ir veikla, kuriems turi būti nebetaikoma sutarties III dalyje numatyta investicijų apsauga**. Tai suteikia Europos Sąjungai teisę savo teritorijoje investicijų apsaugą apriboti taip:

⁷ Tik formaliai egzistuojančios įmonės yra įmonės, kurios turi verslo adresą Energetikos chartijos sutarties susitariančiojoje šalyje, tačiau joje nevykdo jokios tikros ekonominės veiklos ir siekia tik apsaugos pagal Energetikos chartijos sutartį.

⁸ 2018 m. kovo 6 d. Sprendimas C- 284/16 *Slovakijos Respublika prieš „Achmea BV“* ir 2021 m. rugsėjo 2 d. Sprendimas C-741/19 *Moldovos Respublika prieš „Komstroy LLC“*.

⁹ Tokie ieškiniai per pastarąjį dešimtmetį sudarė didžiąją daugumą ieškinių ES šalims, nepaisant to, kad Komisija laikėsi ES Teisingumo Teismo patvirtintos pozicijos, kad su ES vidaus investicijomis susiję arbitražo procesai pagal ES teisę yra draudžiami.

¹⁰ Svarbu tai, kad nauji su trečiųjų šalių prieiga, pralaidumo paskirstymo mechanizmais ir tarifais susiję įsipareigojimai yra įsipareigojimai *dėti kuo didesnes pastangas atsižvelgiant* į ES teisės aktus ir taisykles, taigi jie turės būti vykdomi tik jei nepažeis ES teisinės sistemos ir ES tarptautinių įsipareigojimų.

nuo 2023 m. rugpjūčio 15 d. nebetaikyti apsaugos **jokioms naujoms investicijoms ES į iškastinį kurą**, nustatant pereinamąjį laikotarpį mažiau nei 380 g CO₂/kWh išmetančioms dujomis kūrenamoms elektrinėms ir dujų infrastruktūrai, pritaikytoms vandeniliui ir (arba) mažo anglies dioksido pėdsako dujoms, – įprastu atveju iki 2030 m. gruodžio 31 d., o jei jomis būtų pakeičiami anglimis, durpėmis ar degiaisiais skalūnais kūrenami įrenginiai – iki 2033 m. rugpjūčio 15 d.;

nuo tada, kai sueis 10 metų nuo Energetikos chartijos sutarties pakeitimų įsigaliojimo (arba laikino taikymo pradžios), ir ne vėliau kaip nuo 2040 m. gruodžio 31 d. nebetaikyti apsaugos **jokioms esamoms investicijoms ES į iškastinį kurą**;

taikyti apsaugą tik **atsinaujinančiųjų išteklių, mažo anglies dioksido pėdsako vandenilio ir sintetiniam kurui**;

nebetaikyti apsaugos **anglies dioksido surinkimo, naudojimo ir saugojimo veiklai**.

Siūlomais pakeitimais **Energetikos chartijos sutarties taikymo sritis taip pat priderinama prie naujos atsinaujinančiųjų išteklių ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų, reikalingų siekiant pereiti prie žaliosios energijos, aplinkos. Tai daroma keičiant EM (EM I) priedą** (į jį įrašant naujus energijos išteklius ir energetikos produktus, pavyzdžiui, vandenilio ir susijusį, pavyzdžiui, amoniako ir metanolio, kurą, biomasę, biodujas ir sintetinį kurą) **ir EQ (EQ I) priedą** (į jį įrašant naują su energija susijusią įrangą, pavyzdžiui, įvairias izoliacines medžiagas ir daigiasienį izoliacinį stiklą).

Be to, parengti nauji priedai, kuriais siekiama įgyvendinti **abipusiškumo principą**, pagal kurį susitariančiosios šalys negali būti priverstos užtikrinti kitų susitariančiųjų šalių investicijų apsaugos, jei pastarosios tokioms investicijoms pagal NI priedą netaiko apsaugos dėl to, kad netaiko Energetikos chartijos sutarties 26 straipsnyje nustatytos investuotojų ir valstybės ginčų sprendimo tvarkos (**naujas IA-NI priedas**) arba visos su investicijų apsauga susijusios III dalies (**naujas NPT priedas**). Su branduoline energija, kuri patenka į dabartinę sutarties taikymo sritį, susijusios nuostatos po priedų, ypač NI priedo, pakeitimų išlieka visiškai nepakitusios.

Todėl Komisijos siūloma pozicija, kurios Euratomo vardu turi būti laikomasi Energetikos chartijos konferencijos posėdyje, yra **patvirtinti** siūlomų Energetikos chartijos sutarties priedų pakeitimų priėmimą (CC 761).

Pozicija dėl siūlomų susitarimų, pareiškimų ir sprendimų pakeitimų patvirtinimo (CC 762)

Padarytus susitarimų, pareiškimų ir sprendimų pakeitimus (CC 762) sudaro pasenusių nuostatų taisymai (pavyzdžiui, žodžiai „*Europos Bendrijos*“ pakeičiami žodžiais „*Europos Sąjunga*“ ir „*Europos atominės energijos bendrija*“) ir papildomi Energetikos chartijos sutarties teksto paaiškinimai (pavyzdžiui, paaiškinama, kad terminas „subsidijs“ apima ir valstybės pagalbą, kaip apibrėžta ES teisėje). Patvirtinus šiuos susitarimų, pareiškimų ir sprendimų pakeitimus, Energetikos chartijos sutarties tekstas taps dar aiškesnis ir tikslesnis.

Todėl Komisija siūloma pozicija, kurios Euratomo vardu šiuo klausimu turi būti laikomasi Energetikos chartijos konferencijos posėdyje, yra **patvirtinti** siūlomus susitarimų, pareiškimų ir sprendimų pakeitimus (CC 762).

Pozicija dėl sprendimo dėl Energetikos chartijos sutarties teksto ir jos priedų pakeitimų įsigaliojimo ir laikino taikymo patvirtinimo (CC 763)

Konferencija patvirtins sprendimą, kuriame numatoma tokia siūlomų Energetikos chartijos sutarties ir jos priedų pakeitimų įsigaliojimo ir laikino taikymo tvarka (CC 763):

- **Energetikos chartijos sutarties teksto pakeitimai** įsigalios pagal šios sutarties 42 straipsnio 4 dalį. Tai reiškia, kad pakeitimai įsigalios, kai juos ratifikuos trys ketvirtadaliai susitariančiųjų šalių. Be to, sprendime nustatyta, kad visos susitariančiosios šalys pakeitimus įprastu atveju laikinai taikys nuo 2023 m. rugpjūčio 15 d., nebent jos iki 2023 m. vasario 23 d. pateiktų pareiškimą, kad negali to daryti;
- **NI priedo C skirsnio pakeitimai**, kuriais visų pirma nustatomos taisyklės, numatančios 10 metų pereinamąjį laipsniško apsaugos esamoms investicijoms ES į iškastinį kurą panaikinimo laikotarpį, **ir kitų priedų pakeitimai** įsigalios įsigaliojus Energetikos chartijos sutarties pakeitimams (žr. pirmiau). Įprastu atveju visos susitariančiosios šalys laikinai taikys NI priedo C skirsnio ir kitų priedų pakeitimus, nebent jos iki 2023 m. vasario 23 d. pateiktų priešingą pareiškimą;
- **NI priedo B skirsnio pakeitimai**, kuriais visų pirma nustatomos apsaugos naujoms investicijoms į iškastinį kurą nebetaikymo ES taisyklės, automatiškai įsigalios nuo 2023 m. rugpjūčio 15 d. – jų papildomai ratifikuoti nereikės;
- **susitarimų, pareiškimų ir sprendimų pakeitimai**, susiję su pasenusių nuorodų taisymu, įsigalios 2022 m. lapkričio 22 d. Likę pakeitimai įsigalios įsigaliojus Energetikos chartijos sutarties pakeitimams. Iki tol jie bus laikinai taikomi taip pat kaip ir Energetikos chartijos sutarties pakeitimai.

Energetikos chartijos sutarties, NI priedo C skirsnio ir kitų priedų pakeitimų įsigaliojimo ir laikino taikymo tvarka atitinka su įsigaliojimu ir laikinu taikymu susijusias pirminės Energetikos chartijos sutarties nuostatas. Be to, ES pasiekė, kad NI priedo B skirsnis automatiškai įsigaliotų nuo 2023 m. rugpjūčio 15 d. – taip užtikrinta, kad nuo tada įsigaliotų su naujomis investicijomis į iškastinį kurą susiję ES apribojimai.

Todėl Komisija siūloma pozicija, kurios, kiek tai susiję su klausimais, patenkančiais į Euratomo sutarties taikymo sritį, Euratomo vardu šiuo klausimu turi būti laikomasi Energetikos chartijos konferencijos posėdyje, yra **patvirtinti** sprendimą dėl Energetikos chartijos sutarties teksto ir jos priedų pakeitimų įsigaliojimo ir laikino taikymo (CC 763).

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

Principai

Euratomo sutartyje nėra nuostatos, lygiavertės SESV 218 straipsnio 9 daliai, reglamentuojančiai Tarybos sprendimus, kuriuo nustatomos pozicijos, kurių Sąjungos vardu turi būti laikomasi susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus. Tais atvejais, kai Euratomo sudarytu susitarimu, pavyzdžiui, Energetikos chartijos sutartimi, įsteigtas organas turi priimti teisinę galią turinčius aktus, taikomos Euratomo sutarties 101 straipsnyje nustatytos procedūros.

Euratomo sutarties 101 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatyta: „*Bendrija, neviršydama savo galių ir jurisdikcijos, gali priimti išipareigojimus sudarydama susitarimus arba sutartis su trečiąja valstybe, tarptautine organizacija, arba trečiosios valstybės nacionaliniu subjektu.*“

Euratomo sutarties 101 straipsnio antroje pastraipoje nustatyta: „*Derybas dėl tokių susitarimų ar sutarčių veda Komisija, laikydamasi Tarybos direktyvų nuostatų: juos sudaro Komisija, kvalifikuota balsų dauguma pritarus Tarybai.*“

Taikymas aptariamuoju atveju

Energetikos chartijos sutartis yra tarptautinis susitarimas, kurio viena iš šalių yra Euratomas.

2022 m. lapkričio 22 d. Energetikos chartijos konferencija turės priimti teisinę galią turinčius aktus. Šie aktai bus privalomi pagal tarptautinę teisę. Todėl, vadovaujantis Euratomo sutarties 101 straipsnio 2 pastraipa, juos kvalifikuota balsų dauguma turės patvirtinti Taryba.

Energetikos chartijos konferencijos turimas priimti sprendimas patvirtinti siūlomus Energetikos chartijos sutarties priedų pakeitimus (CC 761) ir sprendimas patvirtinti siūlomus susitarimų, pareiškimų ir sprendimų pakeitimus (CC 762) yra pagal tarptautinę teisę privalomi teisinę galią turintys aktai. Taip yra todėl, kad Energetikos chartijos sutartimi Energetikos chartijos konferencijai suteikiami įgaliojimai iš dalies keisti šios sutarties priedus ir su ja susijusius susitarimus, pareiškimus ir sprendimus ir tų pakeitimų paskiau neturi ratifikuoti susitariančiosios šalys. Pagal Energetikos chartijos sutarties 48 straipsnį priedai ir sprendimai yra neatskiriama sutarties dalis.

Energetikos chartijos konferencijos turimas priimti sprendimas patvirtinti sprendimą dėl Energetikos chartijos sutarties teksto ir jos priedų pakeitimų įsigaliojimo ir laikino taikymo (CC 763) yra pagal tarptautinę teisę privalomas teisinę galią turintis aktas, nes susitariančiosios šalys juo įpareigojamos nuo 2023 m. rugpjūčio 15 d. laikinai taikyti Energetikos chartijos sutarties teksto ir tam tikrų jos priedų skirsnių pakeitimus, jei iki 2023 m. vasario 23 d. nepateikiamas priešingas pareiškimas.

Energetikos chartijos konferencijos turimas priimti sprendimas patvirtinti siūlomus Energetikos chartijos sutarties teksto pakeitimus (CC 760) šiuo konkrečiu atveju yra pagal tarptautinę teisę privalomas teisinę galią turintis aktas, nes turi būti priimtas kartu su sprendimu dėl Energetikos chartijos sutarties teksto pakeitimų įsigaliojimo ir laikino taikymo (CC 763, žr. pirmiau), o šiuo susitariančiosios šalys yra įpareigojamos laikinai taikyti šiuos pakeitimus nuo 2023 m. rugpjūčio 15 d., jei iki 2023 m. vasario 23 d. nepateikiamas priešingas pareiškimas.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra Euratomo sutarties 101 straipsnio 2 pastraipa, nes Euratomo sutartyje nėra nuostatos, lygiavertės SESV 218 straipsnio 9 daliai, reglamentuojančiai Tarybos sprendimus, kuriuo nustatomos pozicijos, kurių Sąjungos vardu turi būti laikomasi susitarimu įsteigtame organe.

Numatomų aktų skelbimas

Energetikos chartijos konferencijos sprendimais bus iš dalies pakeisti Energetikos chartijos sutarties priedai, todėl tikslinga priimtus sprendimus paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Euratomo vardu turi būti laikomasi 33-iajame Energetikos chartijos konferencijos posėdyje

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 101 straipsnio antrą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 1998 m. balandžio 16 d. įsigaliojo Energetikos chartijos sutartis (toliau – Susitarimas), kurią Europos atominės energijos bendrija (toliau – Euratomas) sudarė 1997 m. rugsėjo 23 d. Tarybos ir Komisijos sprendimu 98/181/EB, EAPB, Euratomas dėl Europos Bendrijų Energetikos chartijos sutarties ir Energetikos chartijos protokolo dėl energijos efektyvumo ir su tuo susijusių aplinkosaugos aspektų sudarymo (OL L 69, 1998 3 9, p. 1–116);
- (2) pagal Susitarimo 34 straipsnį Energetikos chartijos konferencija priima Susitarimo pakeitimų tekstą ir tvirtina Susitarimo priedų (techninius) pakeitimus;
- (3) 2022 m. lapkričio 22 d. įvyksiančiame 33-iajame posėdyje Energetikos chartijos konferencija turi priimti siūlomus Energetikos chartijos sutarties pakeitimus (CC 760) ir patvirtinti i) siūlomus Energetikos chartijos sutarties priedų pakeitimus (CC 761), ii) siūlomus susitarimų, pareiškimų ir sprendimų pakeitimus (CC 762) ir iii) sprendimą dėl Energetikos chartijos sutarties ir jos priedų pakeitimų įsigaliojimo ir laikino taikymo (CC 763);
- (4) tikslinga nustatyti poziciją, kurios, kiek tai susiję su klausimais, patenkančiais į Euratomo sutarties taikymo sritį, Euratomo vardu turi būti laikomasi Energetikos chartijos konferencijos posėdyje, nes pirmiau nurodyti aktai bus privalomi Euratomui;
- (5) nuo XX a. paskutinio dešimtmečio Susitarimas iš esmės neatnaujintas, todėl yra gerokai pasenęs. Tikslinga Susitarimą iš dalies pakeisti siekiant jį suderinti su Paryžiaus susitarimo principais, darnaus vystymosi ir kovos su klimato kaita reikalavimais ir šiuolaikiniais investicijų apsaugos standartais,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios, kiek tai susiję su klausimais, patenkančiais į Euratomo sutarties taikymo sritį, Euratomo vardu turi būti laikomasi 33-iajame Energetikos chartijos konferencijos posėdyje, yra:

- (a) pritarti siūlomų Energetikos chartijos sutarties pakeitimų priėmimui (CC 760);
- (b) patvirtinti siūlomus Energetikos chartijos sutarties priedų pakeitimus (CC 761);

- (c) patvirtinti siūlomus susitarimų, pareiškimų ir sprendimų pakeitimus (CC 762);
- (d) patvirtinti sprendimą dėl Energetikos chartijos sutarties ir jos priedų pakeitimų įsigaliojimo ir laikino taikymo (CC 763).

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Europos Komisijai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė*